

Jiří Boháč, *Miska*, sodno-draselné sklo, v 5 cm, Ø 6 cm, 1973. Fotografia F. Valenta

V prvom type ryteckých prác Karol Hološko zakladal na kontraste plošne šrafovaného dekoru a priehľadného hladkého povrchu. V druhej polovici šesťdesiatych rokov vytvára autor ryté taniere a vázy s lineárne riešeným motívom. Kultivovaná, lyrická kresba má štylizovaný figurálny alebo nezobrazujúci charakter a stavia na čistote a elegancii subtilnej línie, uvážlivo rozvrhnutej v ploche.

Jaroslav Taraba upozornil na seba v oblasti dekoratívne zušľachťovaných prác z číreho skla najmä lineárnym chápaním techniky leptu.

Genealógia jeho dekoratívnych fliaš siaha do polovice šesťdesiatych rokov, keď ešte experimentuje s rozličnými tónmi sýtych farieb a s masívnym hutníckym tvarom. V skupine dekoratívnych fliaš zo začiatku sedemdesiatych rokov precizuje tvar, fúkaný do formy, obetuje farebnosť čírosti krištála a sústreďuje sa na problém dekoru. Skúsenosti z poloautomatickej techniky — pantografu prenáša do ručného leptu, kde nie je tvorcova imaginácia viazaná ohľadom na možnosti mechanického prenášania dekoru. Reprezentatívnym príkladom je váza s kružnicovým leptom, číre sklo, z roku 1971. Svojím racionálnym tvarom precíznej gule s nasadeným valcovitým hrdlom a číroťou krištála tvorí protipól jeho

hutníckych sýtofarebných riešení. Dekor sústredných kružníc tu podporuje a dynamizuje základný tvar, využívajúc žiarivé svetelné reflexy materiálu.

Druhú samostatnú skupinu z hľadiska výrobnotechnického i výtvarného tvoria hutnícke dekoratívne práce zo skla.²² V tvorbe Karola Hološka a Jaroslava Tarabu sa objavujú početnejšie od polovice šesťdesiatych rokov. Obidvaja autori využívajú vo svojich hutníckych dekoratívnych fľašiach fluidnú podstatu skla, v dôsledku ktorej materiál zostáva i v tuhom stave ontogenicky zblížený s kvapalným skupenstvom. Osobité vlastnosti suroviny tu viac ako v ktorejkoľvek inej oblasti predpisujú hranice i možnosti umeleckého cítenia. Výtvarný zásah, rešpektujúci nevyhnutnosť rýchleho tvarovania žeravej masy, nadobúda charakter premyslenej improvizácie. Náhodnosť sa neraz stáva pomocníkom výtvarného výsledku.

Karol Hološko vo svojich hutníckych prácach obmieňa typicky sklárske, klasické tvary nádob — fliaš, ktoré vo svojej tvarovej podstate prežili dejinnú osciláciu medzi účelnosťou a estetickou formou skla. Zdôrazňuje plasticitu povrchu, ktorá je pre hutnícke techniky špecifická. V štruktúrnom spracovaní materiálu usiluje sa predovšetkým zvýrazniť optické kvality skla, podčiarkujúce plasticosť a dekoratívnu lyrickosť mäkkého hutníckeho tvaru. Dynamika účinku spočíva v optickej hre svetiel pohlcovaných, lámaných, zoskupovaných a reflektujúcich v oblínach skla. Jedným z riešení tohto druhu je hutnícka fľaša z roku 1967 s dekoratívnou zátkou z farebného skla. Plasticosť povrchu sa dosiahla technikou optického zdobenia v špeciálne tvarovanej forme. Výtvarný účinok je postavený na zámernej obnaženeosti hutníckej technológie. Dokazuje dekoratívnu účinnosť štruktúrneho, optického dekoru, ktorý je v úplnom súlade s technológiou výroby a tvorí jednotu so základným tvarom.

Druhým spôsobom plastického stvárnenia povrchu, ktorý dokázal autor využiť, je technika nálepor (zatavenie kvapiek skloviny na žeravé jadro), ktorá zvýrazňuje vlastnosti materiálu v jeho kvapalnom stave. Hološko aktualizuje tento historický postup v dnešných súvislostiach.²³ Príkladom je dekoratívna fľaša s nálepmi, farebné sklo, navrhnutá roku 1967. Výrazná dekora-